

Cirkulärnr: 1990:88
Diariernr: 1990:1336
Handläggare: Janne Rusk
Avdsek: KT Gatu
Datum: 1990-06-12
Mottagare: Kommunstyrelsen
Skolstyrelsen
Inköpskontoret
Trafiksamordnare
Rubrik: Index vid avtal om taxitransporter

Index vid avtal om taxitransporter

I avtal om taxitransporter kan ersättningen i en del fall behöva justeras med något index. Hur stor del av ersättningen som ska indexjusteras får avgöras genom förhandlingar mellan parterna.

Ibland kan det vara befogat att dela upp beloppet som indexjusteras i olika delar som indexregleras var för sig efter olika index. Kostnaderna för taxitransporter kan grovt delas upp i följande delposter:

Fordonsberoende (fasta kostnader)	20-25 %	
Tidsberoende (lönekostnader)		60 %
Väglängdsberoende (drivmedel etc)	15-20 %	

Ofta önskar man av praktiska skäl ej räkna om det indexreglerade beloppet varje gång index ändras. Man kan då begränsa indexjusteringen till att ske per kvartal, halvår eller år. Man kan också avtala om att indexjustering ska göras när förändringen överstiger ett visst antal procent eller ett visst antal indexenheter.

Det finns både branschspecifika och branschneutrala index som kan komma ifråga. Fördelen med branschspecifika index är att de speglar kostnadsutvecklingen enbart inom den bransch de avser utan att påverkas av hur kostnaderna i övrigt förändras. Nackdelen med sådana index är att de kan vara inflationsdrivande och inte stimulera till effektiviseringar eftersom branschen alltid får kompensation för sina kostnader.

Branschneutrala index kan inte påverkas av branschen. Däremot kan sådana index påverkas av kostnadsutvecklingen inom helt andra branscher än den avtalet avser.

Vilket index man väljer är en bedömningsfråga.

Nedan ges några exempel på index som kan användas för att justera ersättningen.

Taxiindex

SCB kommer på uppdrag av Svenska Taxiförbundet att ta fram ett index som ska avspegla kostnadsförändringar för taxitransporter. Indexet är ett branschspecifikt index som baseras på hur kostnaderna för att driva taxitrafik förändras.

Eftersom vissa delar av indexet direkt baseras på kostnaderna inom branschen så föreligger en risk att indexet blir självgenererande. Detta gäller framför allt lönedelen som baseras på kollektivavtalet för taxiförare. Man undersöker därför möjligheten att basera lönekostnadsutvecklingen på ett neutralt index.

Taxiindex ska utkomma varje månad med start juni månad 1990.

Indexet publiceras av SCB.

Busstrafikprisindex

Busstrafikprisindex består av ett antal delindex som ska spegla kostnadsutvecklingen inom bussbranschen. Delindex utgörs av branschneutrala index som publiceras av SCB. Sammanvägningen av delindex till ett totalindex måste göras av den eller de som ska tillämpa indexet.

Index som tas fram för varje månad publiceras av Svenska Lokaltrafikföreningen och Svenska Busstrafikförbundet.

Arbetskostnadsindex

Indexet visar hur kostnaderna utvecklas för arbetskraft inklusive arbetskraftsskatter för arbetare inom industrin. Indexet kan användas för att reglera ersättningen för löneandelen som utgör den dominerande delen av kostnaderna för taxitransporter I busstrafikprisindex används AKI 3 (tillverkningsindustri) för att indexuppräknas löneandelen.

Index tas fram för mittmånaden i varje kvartal och publiceras av SCB.

Konsumentprisindex

Konsumentprisindex avser att visa hur konsumentpriserna i genomsnitt utvecklar sig för hela den privata inhemska konsumtionen. De priser som mäts är de som konsumenterna faktiskt betalar och som påverkas av bl a ändringar i indirekta skatter och subventioner. Index tas fram för åtta olika huvudgrupper av varor och tjänster. En av dessa huvudgrupper är transport och samfärdsl. De olika huvudgrupperna vägs samman till ett totalindex som är det officiella indextalet som regeringen fastställer varje månad. Utifrån månadsindex beräknas ett årsmedeltal av konsumentprisindex.

Indexet publiceras av statistiska centralbyrån (SCB).

Nettoprisindex

Nettoprisindex visar utvecklingen av konsumentpriserna efter att ha rensats från indirekta skatter och subventioner. Det innebär att indirekta skatter har avdragits och subventioner har lagts till. Nettoprisindex korresponderar mot konsumentprisindex och publiceras för varje månad och som årsmedeltal.

Indexet publiceras av SCB.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kommunaltekniska avdelningen
Gatu- och trafiksektionen

Jan Söderström

Janne Rusk